

Brüsszel, 2020.9.3.
COM(2020) 477 final

2020/0228 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

a 10. Európai Fejlesztési Alap projektjeiből visszavont pénzeszközöknek az Afrikai Békakeret feltöltése céljára történő kiosztásáról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az Afrikai Békekeretet (APF) 2003-ban hozták létre a Cotonoui Megállapodás¹ keretében, annak alkalmazási időszakára. Kiadásainak finanszírozására az Unió általános költségvetésén kívülről, az Európai Fejlesztési Alap (EFA) révén kerül sor. Az Afrikai Békekeret az Afrika és az EU közötti, a béke és a biztonság terén folytatott együttműködés végrehajtásának egyik kulcsfontosságú eszközévé vált.

A jelenlegi, 11. EFA keretén belül eredetileg 750 millió EUR-t különítettek el az Afrikai Békekeret 2014–2020 közötti időszakra történő feltöltése céljából. Ezen összeg meghatározásánál, amely a 10. EFA égisze alatt az APF keretében tett kötelezettségvállalásokon alapult, nem vették kellően figyelembe az Afrikai Békekeret pénzügyi volumenének 2012 utáni, meredek emelkedését, amely 2015-ig folytatódott, amikor is a Bizottság a béketámogató műveleteknek nyújtott finanszírozást az afrikai vezetésű béketámogató műveletek keretében bevetett csapatok és rendőri állomány támogatása esetében az ENSZ által abban az időszakban nyújtott finanszírozás 80 %-ára korlátozta. E felső határ bevezetése ugyan az APF-kifizetések stabilizálódását eredményezte, de nem vonta maga után azok csökkenését, mivel az APF-hozzájárulások felső határának bevezetése révén elért megtakarításokat ellensúlyozta a finanszírozott béketámogató műveletek számának növekedése. A követelések növekedése elsősorban a meglévő műveletek (az Afrikai Unió szomáliai missziója – AMISOM) további finanszírozásának, valamint új béketámogató műveletek létrehozásának (a Nyugat-afrikai Államok Gazdasági Közösségének Bissau-guineai missziója, a Boko Haram elleni multinacionális közös munkacsoport, a száhel-övezeti G5-országok közös erői) tulajdonítható.

Az Afrikai Békekeretet ezért eddig négyszer töltötték fel, összesen 1 635 millió EUR összegben: a 2014–2016. évi cselekvési program tekintetében két alkalommal, egyenként 150 millió EUR összegben (a feltöltésekről 2015. szeptember 24-én², illetve 2016. augusztus 2-án³ határoztak), a 2017–2018. évi cselekvési program finanszírozása céljából pedig a harmadik feltöltésre 535 millió EUR összegben (amelyről szintén 2016. augusztus 2-án⁴ határoztak), illetve a negyedik feltöltésre 800 millió EUR összegben (erről 2019. április 11-én⁵ határoztak) került sor. Ezek a pénzeszközök 2020 végéig lehetővé teszik az Afrikai Békekeret tevékenységeinek végrehajtását.

A 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló bizottsági javaslattal⁶ és a főképviselő Európai Békekeretre (EPF) vonatkozó javaslatával⁷ összhangban az Afrikai Békekeret keretében jelenleg finanszírozott tevékenységek 2021. január 1-jétől várhatóan a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI) és az Európai Békekeret alá tartoznak majd. Az afrikai vezetésű béke- és biztonsági tevékenységekhez nyújtott folyamatos és megbízható uniós támogatás biztosítása érdekében meg kell könnyíteni

¹ A Cotonouban 2000. június 23-án aláírt partnerségi megállapodás egyrészről az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok csoportjának tagjai, másrészről az Európai Közösség és tagállamai között.

² A Bizottság C(2015) 8627 határozata (2015. december 7.).

³ A Bizottság C(2016) 7258 határozata (2016. november 17.).

⁴ A 2018. február 23-i C(2018) 1258 bizottsági határozattal módosított, 2017. április 27-i C(2017) 2579 bizottsági határozat.

⁵ A Bizottság C(2019)4070 határozata (2019. június 6.).

⁶ A Bizottság javaslata a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről, 2018. május.

⁷ HR(2018)94 (2018. június 13.)

az Afrikai Békekeret és ezen új eszközök közötti zökkenőmentes átmenetet 2021 januárja és júniusa között, illetve a Cotonoui Megállapodás lejártáig, attól függően, hogy melyik következik be előbb.

E tanácsi határozatra irányuló javaslattervezet célja a Tanács felhatalmazásának megszerzése annak érdekében, hogy a 10. EFA visszavont pénzeszközei felhasználhatók legyenek az Afrikai Békekeret forrásainak további, legfeljebb 129 millió EUR összeggel történő feltöltéséhez. Ezek a pénzeszközök a 10. EFA tagállami hozzájárulási kulcsának alkalmazásával kerülnek felhasználásra⁸.

• **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

Az EU kül- és biztonságpolitikára vonatkozó globális stratégiája⁹ értelmében a béke és a biztonság az EU létfontosságú érdekei közé tartozik, az Európán belüli biztonság pedig szorosan kapcsolódik a szomszédos és a környező régiókban megvalósuló békéhez. A fejlesztéspolitikáról szóló, 2017-ben elfogadott, megújított európai konszenzus¹⁰ a békét az öt kiemelt terület egyikeként határozza meg, és megerősíti az EU elkötelezettségét egy olyan, szabályokon alapuló világrend mellett, amelynek fő elve a multilateralizmus.

Az Afrikai Békekeret az egyik kulcsfontosságú eszköz az Afrika és az EU között a béke és a biztonság terén folytatott együttműködésnek a 2007-ben Lisszabonban elfogadott EU–Afrika közös stratégia keretében történő végrehajtásához. A 2014-ben megrendezett negyedik EU–Afrika csúcstalálkozó résztvevői megerősítették, hogy a béke és a biztonság a közös stratégia végrehajtásával kapcsolatos öt prioritási terület egyike. A 2017 novemberében megrendezett ötödik AU–EU csúcstalálkozón a vezetők négy közös stratégiai prioritásban állapodtak meg a következő csúcstalálkozóhoz vezető időszakra vonatkozóan, amelyek egyike „az ellenálló képesség, a béke, a biztonság és a kormányzás erősítése” volt. A biztonság és a fejlesztés közötti kapcsolatot kiemelő, új fejlesztéspolitikai európai konszenzusra, valamint a konfliktusok integrált megközelítésének szükségességét hangsúlyozó uniós globális stratégiára építve az Afrika–EU partnerség középpontjában tehát továbbra is a béke és a biztonság területén folytatott együttműködés áll. Ennek keretében az Európai Bizottság és az Afrikai Unió Bizottsága 2018. május 23-án egyetértési megállapodást írt alá a békéről, a biztonságról és a kormányzásról, amely keretet biztosít az AU–EU megerősített együttműködéséhez a béke és a biztonság terén jelentkező kihívások kezelése érdekében. A közelmúltban az afrikai partnerekkel a békével és a biztonsággal kapcsolatban folytatott folyamatos szoros együttműködésre helyezett hangsúlyt a Bizottság és az EKSZ 2020. márciusi, „Az Afrikával kapcsolatos átfogó stratégia felé” című közös közleménye¹¹ is megerősítette.

Ez a javaslat, azáltal, hogy 2021 közepéig, illetve a Cotonoui Megállapodás lejártáig – attól függően, hogy melyik következik be előbb – lehetővé teszi az Afrikai Békekeret

⁸ Ez nem teremt precedenst a korábbi EFA-kból visszavont pénzeszközök lehetséges jövőbeli felhasználása tekintetében, amelyről továbbra is a tagállamok döntenek eseti alapon, összhangban a 11. Európai Fejlesztési Alapra alkalmazandó pénzügyi szabályzatról szóló, 2018. november 26-i (EU) 2018/1877 tanácsi rendelet 55. cikkével.

⁹ Közös jövőkép, közös fellépés: Erősebb Európa – Az EU kül- és biztonságpolitikára vonatkozó globális stratégiája, 2016. június.

¹⁰ A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői, az Európai Parlament és az Európai Bizottság által elfogadott együttes nyilatkozat (2017/C 210/01): Új európai konszenzus a fejlesztéspolitikáról – „A mi világunk, a mi méltóságunk, a mi jövőnk”, 2017. június 7.

¹¹ Az Európai Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz címzett közös közleménye: Az Afrikával kapcsolatos átfogó stratégia felé, JOIN(2020) 4, 2020. március 9.

tevékenységeinek folytatását, az ENSZ fenntartható fejlődési céljait is szolgálja, különös tekintettel a 16. fenntartható fejlődési célra („békés és befogadó társadalmak ösztönzése a fenntartható fejlődés céljait követve, az igazságszolgáltatáshoz való általános jog biztosítása, valamint hatékony, elszámoltatható és inkluzív intézmények létrehozása valamennyi szinten”).

Az Afrikai Békekeretet rendes körülmények között az EFA AKCS-n belüli és regionális keretösszegéből finanszírozzák. Az Afrikai Békekeret számára az eredményességi tartalékból („réserve non-mobilisable”) kiosztott további pénzeszközökből finanszírozott tevékenységek is összhangban maradnak az AKCS-n belüli együttműködésre vonatkozó stratégiában¹² előírt általános, illetve konkrétan az Afrikai Békekeretre vonatkozó célkitűzésekkel.

A további pénzeszközöket a 11. EFA-ra vonatkozó szabályoknak és eljárásoknak megfelelően kell felhasználni. E pénzeszközök programozását az Afrikai Békekeret 2019–2020-as cselekvési programjának módosítása fogja meghatározni, kiegészítve a tevékenységek végrehajtását 2021 januárjától kezdődően, illetve a Cotonoui Megállapodás lejártáig, attól függően, hogy melyik következik be előbb. A 11. EFA végrehajtásáról szóló rendelet¹³ 15. cikkének b) pontja értelmében az Afrikai Békekeret 2019–2020. évi cselekvési programjának módosításához a COREPER jóváhagyása szükséges, mielőtt azt a Bizottság elfogadja.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

Nem alkalmazandó

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

A 11. EFA-ra vonatkozó belső megállapodás¹⁴ 1. cikkének (4) bekezdése.

A 11. EFA-ra vonatkozó belső megállapodás 1. cikkének (4) bekezdése előírja, hogy a Tanács egyhangúlag fogadja el határozatát.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

Nem alkalmazandó

A tagállamok képviselői közötti belső megállapodással létrehozott EFA biztosítja a visszavont pénzeszközök felhasználásának lehetőségét, amennyiben a Tanács erről megállapodik¹⁵.

---

¹² A Bizottság C(2015) 7766 határozata (2015. november 13.) az Európai Unió és az AKCS-államok közötti AKCS-n belüli együttműködésről szóló, 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó stratégiai dokumentum és indikatív program elfogadásáról.

¹³ A Tanács (EU) 2015/322 rendelete (2015. március 2.).

¹⁴ Belső megállapodás az Európai Unió tagállamai kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői között az AKCS–EU partnerségi megállapodással összhangban a 2014–2020 közötti időtartamra szóló többéves pénzügyi keret értelmében nyújtandó európai uniós támogatás finanszírozásáról, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés negyedik részének hatálya alá tartozó tengerentúli országok és területek számára nyújtandó pénzügyi támogatás elosztásáról (HL L 210., 2013.8.6., 1. o.).

¹⁵ A 11. EFA-ra vonatkozó belső megállapodás 1. cikkének (4) bekezdése, valamint a 11. Európai Fejlesztési Alapra alkalmazandó pénzügyi szabályzatról szóló, 2018. november 26-i (EU) 2018/1877 tanácsi rendelet 55. cikke.

- **Arányosság**

A javaslat és különösen a javasolt összegek a Bizottság szolgálatai és az EKSZ által készített átfogó elemzésen alapulnak. A javaslat azon a feltételezésen is alapul, hogy más partnerek is hozzá fognak járulni a pénzügyi erőfeszítésekhez. Az uniós tagállamoknak szintén lehetőségük van arra, hogy az APF-en keresztül további önkéntes hozzájárulásokat bocsássonak rendelkezésre.

2016 júliusában az AU határozatot fogadott el, melynek értelmében az Afrikai Unió finanszírozása céljából az arra jogosult behozatalokra 0,2 %-os illeték kerül kivetésre. A határozat célja, hogy az Afrikai Unió Békealapja révén megbízható és kiszámítható finanszírozást biztosítson a kontinens békéje és biztonsága érdekében. Mind a szükséges jogszabályok végrehajtása, mind pedig a gyakorlati intézkedések terén történt előrehaladás, bár az AU egyes tagállamaiban eltérő ütemben. Az Afrikai Unió Békealapjában rendelkezésre álló pénzeszközök összege folyamatosan növekszik, és már elérte a 160 millió EUR feletti szintet.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Az EFA az Afrikai Békekeret finanszírozásának egyetlen uniós szintű forrása. Jogi korlátok miatt az Unió általános költségvetéséből finanszírozott meglévő uniós eszközök nem használhatók fel katonai vagy védelmi vonatkozású műveletekre, illetve nem támogathatnak katonai kedvezményezetteket, kivéve a biztonságot és a fejlesztést szolgáló kapacitásépítéssel összefüggésben.

Az Európai Unió tagállamai kormányainak a Tanács keretében üléselő képviselői között az AKCS–EU partnerségi megállapodással összhangban a 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret értelmében nyújtandó európai uniós támogatás finanszírozásáról, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés negyedik részének hatálya alá tartozó tengerentúli országok és területek számára nyújtandó pénzügyi támogatás elosztásáról szóló belső megállapodás¹⁶ 1. cikkének (4) bekezdésével összhangban a Tanács a Bizottság javaslata alapján határoz.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

Nem alkalmazandó

- **Konzultáció az érdekelt felekkel**

Nem alkalmazandó

- **Szakértői vélemények összegyűjtése és felhasználása**

Nem alkalmazandó

- **Hatásvizsgálat**

Nem alkalmazandó

---

¹⁶ HL L 210., 2013.8.6., 1. o.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

Nem alkalmazandó

- **Alapvető jogok**

A konfliktusmegelőzés, a válságkezelés és a konfliktus utáni folyamatok emberi jogi dimenziójának megerősítése az EU–Afrika közös stratégia „Béke és biztonság” elnevezésű kiemelt területén folytatott együttműködés egyik kulcsfontosságú területe. A békéről, biztonságról és kormányzásról szóló, 2018 májusában aláírt AU–EU egyetértési megállapodás tovább hangsúlyozza az emberi jogok központi szerepét – többek között a konfliktusokkal összefüggő, nemi alapú erőszak elleni küzdelemben – az afrikai kontinens békéjének és biztonságának elérése terén.

Az Afrikai Békekeret 2019–2020-as időszakra vonatkozó cselekvési programja¹⁷ keretében különös figyelmet fordítanak az összes vonatkozó intézkedés nemi és emberi jogi dimenziójára. A cselekvési program részét képezi az AU és más érintett szereplők támogatására szolgáló finanszírozás, amely révén azok létrehozhatják az emberi jogoknak és a nemzetközi humanitárius jognak való megfelelés kontinentális keretét, amelyet valamennyi afrikai vezetésű béketámogató műveletnél alkalmazni kell.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

Nem alkalmazandó

Az EFA nem része az EU költségvetésének.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A nyomon követésre, értékelésre és jelentéstételre vonatkozó rendelkezések megegyeznek a 11. EFA-ra alkalmazandó és az Afrikai Békekeret 2019–2020-as cselekvési programjában előírányzott rendelkezésekkel.

- **Magyarázó dokumentumok (irányelvek esetén)**

Nem alkalmazandó

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

A javaslat 1. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a 10. Európai Fejlesztési Alap projektjeiből visszavont pénzeszközök legfeljebb 129 millió EUR összegig az Afrikai Békekeret feltöltése céljára kiosztásra kerüljenek a 2021 első hat hónapjában felmerülő pénzügyi igények kielégítése érdekében.

Az 1. cikk (2) bekezdésének értelmében a 11. EFA-ra vonatkozó szabályok alkalmazandók (végrehajtási rendelet és pénzügyi szabályzat¹⁸).

A 2. cikk meghatározza a határozat hatálybalépésének időpontját.

¹⁷ A Bizottság C(2019) 4070 határozata (2019. június 6.).

¹⁸ A Tanács (EU) 2015/322 rendelete (2015. március 2.) a 11. Európai Fejlesztési Alap végrehajtásáról, valamint a Tanács (EU) 2018/1877 rendelete (2018. november 26.) a 11. Európai Fejlesztési Alapra alkalmazandó pénzügyi szabályzatról.

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA**a 10. Európai Fejlesztési Alap projektjeiből visszavont pénzeszközöknek az Afrikai Békekeret feltöltése céljára történő kiosztásáról**

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az Európai Unió tagállamai kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői közötti, az AKCS–EU partnerségi megállapodással összhangban a 2014–2020 közötti időtartamra szóló többéves pénzügyi keret értelmében nyújtandó európai uniós támogatás finanszírozásáról, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés negyedik részének hatálya alá tartozó tengerentúli országok és területek számára nyújtandó pénzügyi támogatás elosztásáról szóló belső megállapodásra¹⁹ és különösen annak 1. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) Az Európai Uniónak az afrikai kontinens békéje és biztonsága érdekében az Afrikai Békekeret (APF) keretében folytatott jelenlegi szerepvállalását 2021. június végéig vagy az egyrészről az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok (AKCS) csoportjának tagjai, másrészről az Európai Unió és tagállamai közötti partnerségi megállapodás (a továbbiakban: AKCS–EU partnerségi megállapodás)²⁰ alkalmazásának lejártáig fenn kell tartani, attól függően, hogy melyik következik be előbb.
- (2) Az Afrikai Békekeret 2021. január–június közötti időszakra vonatkozó pénzügyi igényeinek becsült összege legfeljebb 129 millió EUR.
- (3) A 10. EFA projektjeinek visszavont pénzeszközeit helyénvaló az Afrikai Békekeret finanszírozásának biztosítására felhasználni 2021. június végéig vagy az AKCS–EU partnerségi megállapodás alkalmazásának lejártáig, attól függően, hogy melyik következik be előbb.
- (4) E kiegészítő pénzeszközök az afrikai vezetésű béketámogató műveletek támogatásának finanszírozására szolgálnak.
- (5) Ezeket a pénzeszközöket az Afrikai Békekeret releváns többéves cselekvési programjaival, valamint a 11. EFA-ra vonatkozó szabályokkal és eljárásokkal összhangban kell felhasználni, a 11. Európai Fejlesztési Alap végrehajtásáról szóló, 2015. március 2-i (EU) 2015/322 tanácsi rendeletben²¹ és a 11. Európai Fejlesztési

---

¹⁹ HL L 210., 2013.8.6., 1. o.

²⁰ A Luxembourgban 2005. június 25-én aláírt (HL L 209., 2005.8.11., 27. o.) és Ouagadougouban 2010. június 22-én aláírt (HL L 287., 2010.11.4., 3. o.) megállapodások által módosított megállapodás (HL L 317., 2000.12.15., 3. o.).

²¹ HL L 58., 2015.3.3., 1. o.

Alapra alkalmazandó pénzügyi szabályzatról szóló, 2018. november 26-i (EU) 2018/1877 tanácsi rendeletben²² foglaltak szerint,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A 10. Európai Fejlesztési Alap (EFA) projektjeiből visszavont pénzeszközökből legfeljebb 129 000 000 eurót el kell különíteni az Afrikai Békekeret feltöltésére a 2021. január 1-jétől június 30-ig terjedő időszakra vagy az AKCS–EU partnerségi megállapodás alkalmazásának lejártáig, attól függően, hogy melyik következik be előbb.

Ezeket a pénzeszközöket a 11. EFA-ra vonatkozó szabályoknak és eljárásoknak megfelelően kell felhasználni.

2. cikk

Ez a határozat az elfogadását követő napon lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács nevében
az elnök*

---

²² HL L 307., 2018.12.3., 1. o.